

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

■ שבת אחת, עולם אחד

שבת זו, ט"ו בשבט, הוכרזה שבת שבה נעשה כולנו מאמץ מיוחד להגביר את כוח הטוב בעולם, על-ידי תוספת של מצוות ומעשים טובים, כדי להביא את הגאולה. בתי-חב"ד בעולם יצאו במבצע עולמי בססמה 'שבת אחת, עולם אחד'. יותר מחצי מיליון עלוני הסברה מופצים על-ידי צעירי-חב"ד בארץ, בקריאה להוסיף בערב שבת ובשבת עצמה במעשים טובים, ובכלל זה לחזק את המנהג לאכול בט"ו בשבט מהפירות שנשתבחה בהם ארץ-ישראל, ולטפח את אהבת הארץ. פרטים באתר chabad.org.il.

■ כינוס השלוחות

בשבוע הבא ייפתח בברוקלין שבניו-יורק הכינוס העולמי של השלוחות - נשות השלוחים מכל קצווי תבל. הכינוס מתקיים בכל שנה סמוך לכ"ב בשבט, יום-השנה להסתלקות הרבנית חיה-מושקא שניאורסון, רעייתו של הרבי מליובאוויטש. כאלף שלוחות, מכל קצוות תבל, באות לכינוס והן ידונו בבעיות המיוחדות שעמן מתמודדת שליחת חב"ד, מחינוך הילדים במקומות נידחים ועד פעילות ציבורית בקרב נשים ובנות.

■ משנכנס אדר עם מלכה'לי

עוד הפקה לילדים בסדרת ההפקות של מלכה'לי, והפעם משנכנס אדר - שישה-עשר שירים ודקלומים מקוריים, לחודש אדר ולפורים. תקליטור שמע, לילדים בני שנתיים עד חמש ולאימהות. טל' 704120-7001.

■ החבורה במעמקי האדמה

נועם הפקות ממשיכים בהפקת חבורת מצוות, ועכשיו תקליטור 23 - במעמקי האדמה. בני החבורה יוצאים להציל יהודי שיצא למסע מחקר בלוע הר-געש. תקליטור שמע. טל' 5374144-02.

זמני השבוע

ניו-יורק	טרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:51	5:24	5:44	5:02
5:53	6:27	6:38	6:00

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מעשה אחד יחולל את השינוי

לא אחת נמנע אדם מלעשות מעשה חיובי במחשבה שמעשה אחד אין בכוחו לשנות הרבה. זו טעות. מעשה יחיד קובע את גורל האדם והעולם כולו

יחידים, יכולים לקבוע מי יהיה ראש-הממשלה ואיזו דמות תהיה למדינה שלמה ואפילו לאזור כולו. לכן הם מתייחסים כבובד-ראש וברצינות רבה כל-יך לדרך הצבעתם.

התורה מלמדת אותנו שכל יום הוא עת בחירות. בכל יום אנו בוחרים ומקבלים החלטות, ועלינו להתייחס לכל פעולה ומעשה באותו כובד-ראש של עמידה בקלפי. לא אחת נמנע אדם מלעשות מעשה חיובי במחשבה שמעשה אחד אין בכוחו לשנות הרבה. לעיתים האדם מתפתה להיכשל במעשה שלילי ואומר בליבו: לא נורא, זה רק מעשה חד-פעמי. זו טעות חמורה, אומר לנו הרמב"ם. כל מעשה יחיד קובע את גורלו של האדם עצמו ושל העולם כולו.

בכוחנו להכריע

הרמב"ם משתמש במילים מדהימות: "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה". מעשה טוב אחד ויחיד בכוחו לשנות את העולם כולו ולהביא 'תשועה והצלה'!

שבת זו, ט"ו בשבט, הוכרזה שבת עולמית להגברת המעשים הטובים כדי להביא 'תשועה והצלה' לנו ולעולם כולו. אם כל אחד ואחת מאיתנו יעשו השבת הזאת עוד מעשה חיובי - עוד לימוד תורה, עוד מצווה, עוד התחזקות בתפילה, עוד מעשה חסד, עוד החלטה טובה - בכוחנו 'להכריע את הכף' וליצור עולם חדש, עולם של גאולה.

תחשתו הטבעית של אדם מן השורה היא שיכולת ההשפעה שלו אפסית כמעט. כוחות גדולים ורבי-עוצמה הם הקובעים את מהלכי הדברים: ממשלות, שרים, ארגונים, כלי-תקשורת וכו' - אלה גורמים שיש להם יכולת השפעה על התהליכים. אבל אדם אחד, גבר או אישה מן העם, מה כבר בכוחם לעשות? לכל היותר הם יכולים להתקשר לתכנית מאזינים ברדיו ולדבר אל הקיר.

אבל היהדות רואה את הדברים אחרת לגמרי. כל אדם קובע במעשיו את גורל העולם כולו. הרמב"ם קובע כלל גדול: "צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב. וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב. חטא חטא אחד - הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה, וגרם לו השחתה. עשה מצווה אחת - הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

בחירות בכל יום

התורה מלמדת אותנו אפוא כיצד עלינו לראות כל החלטה וכל מעשה שלנו. גישתו הבסיסית של כל אדם צריכה להיות, שבכל החלטה ומעשה הוא קובע עולם ומלואו. וכך אמרו חז"ל: "חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם". כלומר, אין הוא בורג קטן וחסר-חשיבות, אלא ציר מרכזי שכל העולם תלוי בו. יעשה מצוות ומעשים טובים - יביא גאולה לעולם כולו; יסטה מדרך הישר - יגרום נזק וירידה לעולם כולו. כל העולם נתון בידי הפרט, בידי ובידך.

אמת זו מתחדדת להפליא בימי בחירות. אנו רואים כמה אנשים מתלבטים בטרם הם מחליטים למי לתת את קולם. וכי למה לא יאמרו: 'מי אני ומה אני', 'איזו השפעה יש לפתק אחד שלי'. אך לא-כן, הם משוכנעים לגמרי שהפתק שבידם קובע עולם ומלואו. כאשר הם הולכים לקלפי הם חשים שבכך הם מעצבים את פני המדינה והעם.

ואכן, לא אחת דברים גדולים נחתכים על-פי דרך הצבעתם של יחידים ממש. מעטים, אפילו

לכל יהודי ניתן הכוח

כוח לדורות

יש כאן חידוש נפלא. בדרך-כלל היו בני-ישראל צריכים לקבל את כל הדברים ממשו רבנו, שהוא היה רועה ישראל, הדואג לכל צורכי העם. אולם כאן נוצר מצב מיוחד – "נעשו כולם רועים". כל בני-ישראל, אפילו הקטנים שבהם, קיבלו את הכוח המיוחד ישירות מהקב"ה, ורוח-הקודש שרתה על כולם, עד שהם אמרו את השירה עם משה.

ומכיוון שבשירה נאמר 'לאמור', שהפירוש הוא "לאמור לדורות", הרי הכוח הזה קיים בכל דור ודור. נמצא שבכל הדורות יכול להיות עניין השירה באותה עוצמה כפי שהייתה בשעת קריעת ים-סוף. אמנם יש חילוקי דרגות בעם-ישראל, יש גדולים ויש קטנים, ובכל-זאת גם קטן שבישראל יכול לומר שירה מעצמו, בלי שאפילו יזדקק לקבל כוח על כך ממישהו אחר. ויתרה מזו, לכל יהודי ניתן הכוח להיות 'רועה', היינו משפיע על אחרים, שגם הם יהיו כמותו.

(תורת מנחם כרך ח, עמ' 97)

חז"ל מסבירים, שהמילה 'לאמור' באה לבטא את פעולתו של משה, שהוא נתן את הכוח לעם-ישראל 'לאמור' את השירה. הכול מסכימים שמשו הוא המתחיל ובכוחו בני-ישראל אומרים את השירה, והם נחלקו בשאלה איזה חלק מהשירה אמר משה ומה החלק שאמרו בני-ישראל.

רוח-הקודש על כולם

אולם בתלמוד הירושלמי מובאת עוד דעה, והיא שונה במהותה משלוש הדעות שהוזכרו לעיל. על-פי הירושלמי לא היה כלל צורך בפתיחה של משה, אלא הוא וכל ישראל שרו את השירה יחדיו על-פי רוח-הקודש: "ביקשו לומר שירה ושרת(ה) עליהם רוח-הקודש, ואפילו קטן שבישראל היה אומר שירה כמשה".

אם-כן, מה כוונת המילה 'לאמור'? משיב הירושלמי: "לאמור לדורות". היינו שמשו ובני-ישראל אמרו את השירה כדי שתימסר גם לדורות הבאים, ושגם להם יהיה הכוח לאומרה.

ירת הים, השירה ששרו בני-ישראל לאחר שזכו לנס קריעת ים-סוף. מתוארת בתורה במילים: "אז ישיר משה ובני-ישראל... ויאמרו לאמור". כלומר, משה פתח ואחריו שרו כל ישראל.

בדברי חז"ל מצאנו שלוש דעות על הדרך המדויקת שהתנהלה בה השירה: דעה אחת, שמשו לבדו אמר את כל השירה, והעם קרא "אשירה לה" אחרי כל פסוק. דעה שנייה, שבני-ישראל עצמם חזרו וקראו כל פסוק שאמר משה. דעה שלישית, שמשו התחיל באמירת השירה, ואת המשכה אמרו כולם יחדיו.

בכוחו של משה

הדעות האלה באות להסביר את המילים 'ויאמרו לאמור' שנכתבו על השירה. בדרך-כלל, כאשר התורה אומרת 'לאמור', הכוונה היא שהקב"ה דיבר עם משה וציווה עליו 'לאמור' את הדברים לבני-ישראל; אבל כאן הלאו משה ובני-ישראל שרו את השירה, ואם-כן יש להבין למי עוד יש 'לאמור' זאת?

מן המעיין ביטחון בה' | מאת הרב אליעזר ברוד

תחושת ביטחון

"ובני-ישראל הלכו ביבשה בתוך הים" (שמות יד, כט). בני-ישראל הלכו בתוך הים, אך הם "הלכו ביבשה". הביטחון בה' נתן להם תחושה כאילו הם צועדים ביבשה איתנה.

(רבי מנחם-מנדל מקוסוב)

צעקה מהלב

"ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי" (שמות יד, טו). מדוע באמת צעק משה אל ה', וכי לא ידע שהקב"ה ימלא את הבטחתו וינחיל למצרים מפלה על הים? אלא שאהבת ישראל של משה הייתה גדולה כל-כך, עד שבראותו את צערם של ישראל לא היה יכול להתאפק וצעק מנהמת ליבו.

(שפת אמת)

לא על חשבון הזולת

משה רבנו לא פקפק חלילה באמיתותה של הבטחת ה' ובוודאי היה לו ביטחון גמור שהקב"ה ימלא את הבטחתו; אלא שאין להיות 'בעל ביטחון' על חשבונם של בני-ישראל...

(רבי ישראל מסלנט)

המכשול נהפך לחומה

"והמים להם חומה" (שמות יד, כד). כאשר

שומרים אמונים לקב"ה ולתורתו ובוטחים בו בביטחון גמור, גם אם הולכים בים, הים' מתבטל, ויתרה מזו, הוא עצמו נהפך לחומת מגן.

(הרבי מליובאוויטש)

החסד מגן

הביטחון בה' מסיר את כל הקטרוגים והדינים, כפי שנאמר (תהילים לבי), "הבוטח בה' חסד יסובבנו". על-ידי מידת הביטחון החסד יקיפנו ויסתירנו מכל בעל-דין, ויצילהו מכל נגעי העולם.

(ראשית חכמה)

רב חסד

חסד זה נקרא בשם 'רב חסד', שהוא חסד בלי גבול ומידה. הוא נמשך ומאיר גם כאשר אין האדם ראוי כלל לגילוי הזה. עיקר הביטחון הוא לבטוח בבחינה הזאת של 'רב חסד'.

(הצמח צדק)

כשאין מוצא

עיקר הביטחון הוא כאשר האדם אינו רואה שום מבוא ומוצא לישועתו בעיני בשר, והוא בוטח בה' לבדו. חיזוק הביטחון הוא על-ידי השמחה.

(הרבי הרי"ף מליובאוויטש)

אמרת השבוע

ואתם תחרישון

רבי יעקב-יוסף כ"ץ, בעל ה'תולדות', היה נוהג לעבור בעיירות ישראל ולעורר את לב העם לתורה ולעבודת ה'. פעם אחת נזדמן בשבת שירה לבית-כנסת, והבחין כי רבים מהמתפללים נוהגים לפטפט בעת התפילה, ואפילו המכובדים בכותל המזרח עושים זאת.

כשקם לדרוש לפני תפילת ערבית אמר: "השבת נקרא בתורה על יציאת מצרים וקריעת ים-סוף. כל דבר שהתורה מספרת הוא נצחי, וגם בחיינו יש יציאת מצרים וקריעת ים-סוף. אומר לנו משה רבנו: 'ה' יילחם לכם ואתם תחרישון' - הקב"ה בכבודו ובעצמו יילחם נגד היצר הרודף אחרינו, אך זאת בתנאי ש'אתם תחרישון' - שתימנעו מלדבר בשעת התפילה והקריאה בתורה".

פסוק התלאות

שמעון היה נער צעיר שזכה להתקבל בשערי ישיבתו של בעל 'אור החיים' הקדוש, רבי חיים בן עטר, בעיר פס שבמרוקו. בתחילה נחשב שמעון נער מצטיין, ואף זכה לשבחים מפי רבותיו, אך בחלוף הזמן איבד את החשק בלימוד, וליבו החל להימשך אחר הפיתויים המצויים מחוץ לכותלי הישיבה.

ניסיונותיהם של רבותיו וחבריו לתמוך בו ולעודדו לשוב אל הלימודים, עלו בתוהו. גם מאמציו של רבו 'אור החיים', שאותו שמעון העריך מאוד, לקרבו ולמשכו בחזרה לדרך הקודש, לא צלחו. שמעון עזב את הישיבה.

הוא החל לשוטט בעולם, ובמרוצת השנים הידרדר וירד אל עברי פי-פחת. הוא חָבַר אל פוחזים וריקים, והללו רתמוהו למעשיהם הנלוזים, בהבטחים לו כסף וזהב לרוב. ברבות הימים נעשה מנהיגה של חבורת שודדי דרכים.

עברו שנים. תלאות רבות רדפו את יהודי מרוקו. תחילה זה היה רעב כבד שהפיל חללים, ובקושי היה אפשר לקיים את המשך הלימודים. כאשר עלה בידי היהודים להשיג מעט כסף ומזון בעבורם ובעבור אחיהם, נוספה עליהם צרת שכניהם הגויים, ששדדו וחמסו את כל מה שהשיגו.

בעקבות אירועים אלו עבר רבי חיים לעיר הבירה טיטואן, בצפונה של מרוקו, עם עוד רבים מיהודי פס. שם הקים מחדש את ישיבתו. הדברים שבו על כנם, היהודים זכו לחיי שקט ושלווה וסדר הלימודים חזר לתקנו, אולם רבי חיים לא היה שבע רצון. מאז ילדותו פיעמה בליבו תשוקה עזה לעלות לארץ-הקודש. את כמיהתו זו ביטא גם בספריו. את תלאותיו ואת פעולותיו בערי הגולה ראה כעניין זמני בדרך לארץ-ישראל.

בשנת תצ"ט גמלה בליבו החלטה לעשות מעשה ולהגשים את חלומו. עיניו ציפו וכלו להגיע אל אדמת הקודש, אשר עליה שורה השכינה.

צרות ותלאות היו מנת חלקו לאורך כל הדרך. פעמים רבות היה נתון בסכנת חיים ממשית, ואך בניסים גלויים ניצל. הוא עלה לאנגיה הנוסעת לארץ-ישראל וספר כל רגע בגעגועים גדולים.

תחילה התנהלה ההפלה בנחת. השמים היו בהירים והים נוח ושקט. אך בהיותם בלב ים קמה פתאום סערה. השמים קדרו, גשם עז ניתך ארצה,

לידו קרש גדול משרידי האנייה. הוא אחז בו בחוזקה ובעזרתו הצליח לצוף על פני המים. בינתיים שככה הסערה ורבי חיים הגיע אל היבשה, עלה על החוף והחל ללכת לאן שנשאוהו רגליו.

עודנו הולך בשממה, ופתאום ראה אריה שואג מתקרב לעברו. רבי חיים נשא את עיניו למרום וקרא: "ריבונו-של-עולם, כשם שהצלתי מן הים, כך תצילני מן האריה". לא עבר רגע והאריה שב על עקבותיו כלעומת שבא.

ימים רבים הלך רבי חיים, ועל גבו שק חפציו, ובו הטלית והתפילין, שהצליח להציל מהאנייה הטרופה. יום אחד, בעודו צועד בדרך-לא-דרך, שמע לפתע צעקה מקפיאת-דם, ומיד הבין את משמעותה. חבורת שודדי דרכים הסתערה עליו כמוצאת שלל רב. הללו תפסוהו מיד והביאוהו לפני מנהיגם.

רבי חיים בן-עטר עצם את עיניו ונשא תפילה מעומק ליבו כי כשם שניצל מהים הסוער ומהארי הטרורף, כך יעשה לו הקב"ה נס גם בפעם הזאת. כאשר פקח את עיניו ראה לפניו את מנהיג השודדים מביט בו במבט בוהן ושוקק. השודדים האחרים התרחקו מהם והותירוהו לבד עמו. פתאום אמר המנהיג: "התכריני?". רבי חיים ניסה לאמץ את זיכרונו, אך לשווא. הוא לא זכר שפגש מעודו דמות מגושמת כאיש העומד לפניו.

"רבי", זעק פתאום השודד בקול לא-לו, "אני הוא שמעון, תלמידך! אצלך למדת בישיבה בהיותי צעיר לימים, ולאחר שעזבתי את הישיבה פרקתי מעלי את עול המצוות לגמרי, ומאז שנים רבות אני עוסק בשוד וגזל", סיים השודד את דבריו בקול מריד.

תדהמה אחזה ב'אור החיים'. הוא לא פסק מלהרהר בנפלאותיו של הקב"ה אשר הביאו עד הלום, כדי לפגוש נשמה נידחת זו. בקול נשבר אמר: "שמעון, תלמיד, אכן אתה זכור לי היטב. זוכר אני אותך גם בתקופה הקשה שעברה עליך, בטרם עזבת את הישיבה. הנה נוכחת לראות כי מן השמים הביאוני אליך כדי להשיבך בתשובה שלמה. עתה קום ועזוב את ה'מלאכה' המתועבת הזאת, קבל עליך עול מלכות שמים ובואו עמי בדרכי לארץ-ישראל".

שעה ארוכה דיבר רבי חיים על ליבו של התלמיד, עד שחדרו הדברים לליבו. בשקט ובזריזות ארגן שמעון את חפציו, וכעבור זמן קצר עזבו השניים את מחנה השודדים, ונדדו יחדיו בדרכים עד שהגיעו לעיר ליבורנו שבאיטליה. שמעון נעשה בעל-תשובה גמור, ובבוא העת ליווה את רבי חיים בדרך להגשמת משאת-נפשו הגדולה - העלייה לארץ-ישראל.

תחינה לפני היושב במרומים, אך הסערה גברה והלכה. האסון היה בלתי נמנע. בתוך זמן קצר התבקעה האנייה והתפרקה לחלקים, וכל הנוסעים נפלו אל תוך הים הגועש. כאשר הוטל רבי חיים אל המים, ראה

ורוחות עזות הרימו גלים לגבהים גדולים. לא עבר זמן רב וקרשי האנייה החלו להשמיע קולות חריקה מבעיתים, שמשמעותם הייתה ברורה. אימה נוראה נראתה על פני כל הנוסעים. 'אור החיים' עמד והפיל

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

משיח בשני שלבים

תהליך ביאת המשיח המתואר ברמב"ם שונה במידה רבה מהתפיסה המקובלת בקרב המון העם. בדרך-כלל ביאת המשיח מצטיירת כהתגלות על-טבעית, שבאה בבת-אחת ומשנה את פני המציאות. אין זו התמונה המצטיירת משיח שברמב"ם. הוא קובע שביאת המשיח היא למעשה תהליך שבו מלכות דוד חוזרת 'ליושנה', לממשלה הראשונה, ותהליך זה מורכב בעיקרו משני שלבים: 'בחזקת משיח' ו'משיח בוודאי'.

וכך הרמב"ם פוסק (הלכות מלכים פרק יא, הלכה ד. זה הנוסח המלא, הבלתי-מצונזר): "ואם יעמוד מלך מבית דוד, הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו, כפי תורה שבכתב ושבועל-פה, ויכופ כל ישראל לילך בה ולחזק בדה, ויילחם מלחמות ה' - הרי זה בחזקת שהוא משיח. אם עשה והצליח, וניצח כל האומות שסביבו, ובנה מקדש במקומו, וקיבץ נידחי ישראל - הרי זה משיח בוודאי".

עושה ופועל

הצעד הראשון בתהליך ביאת המשיח הוא - "יעמוד מלך מבית דוד". כלומר, יהודי מזרע דוד המלך "יעמוד" ויתחיל להנהיג ולפעול (ברור שאין הכוונה למלך עם כל דיני המלוכה, שהרי לא ייתכן שימונה מלך בישראל קודם שהראה אפילו סימנים של 'בחזקת משיח'. ראה ליקוטי-שיחות כרך ח, עמ' 361; כרך כג, עמ' 197). הסימן השני - "הוגה בתורה ועוסק במצוות". עליו להיות ראוי בחכמה ובראיה למלא את מקום 'דוד אביו'. כל אלה מתארים את מהותו העצמית של המשיח בראשית התגלותו.

לאחר מכן הוא מתחיל לפעול הן בקרב עם-ישראל הן בעולם. בראש ובראשונה - "יכופ כל ישראל" ללכת בדרך התורה. הוא מתחיל להשתמש בכוח הנהגתו כדי להחזיר את עם-ישראל לדרך התורה, ופועל לחיזוק פרצות הדת ("לחזק בדה"). כמרכיב הוא מתייצב נגד אומות-העולם המציקות לישראל - "ויילחם מלחמות ה'".

אלה הסימנים שעל-פיהם אנו אמורים לזהות את המשיח כשהוא בשלבים הראשונים של התגלותו. אם רואים יהודי שיש לו הסימנים הללו, והוא עושה את הפעולות הללו בהצלחה - "הרי זה בחזקת שהוא משיח".

הגאולה בפועל

בשלב ה'בחזקת משיח' אין לצפות ממנו להשיג הצלחה מלאה בפעולותיו, אך דיי גם במידה מסוימת של הצלחה כדי שיוחזק משיח. ההצלחה המלאה היא מסימניו של 'משיח בוודאי': אם הוא אכן מצליח להחזיר את כל עם-ישראל לדרך התורה ("עשה והצליח"), ואם הוא מצליח במאבקו נגד אומות-העולם ("וניצח כל האומות שסביבו"), ואם אחרי כל זה "בנה מקדש במקומו וקיבץ נידחי ישראל - הרי זה משיח בוודאי".

השלב המכריע, שבו המשיח עובר משלב ה'בחזקת' לשלב ה'בוודאי' הוא - בניין בית-המקדש השלישי (ליקוטי-שיחות כרך חי, עמ' 281, הערה 66; כרך כח, עמ' 135, הערה 33). יש מחלוקת אם המקדש יבוא משמים או ייבנה בידי המשיח. הרמב"ם פוסק כדעה השנייה, שהמשיח יבנהו (ויש הסברים שמתווכים בין שתי הדעות). אולם כשהוא ניגש לבניין בית-המקדש עדיין אין הוא 'משיח בוודאי', שכן הצלחתו בבניין בית-המקדש היא עצמה מהדברים שקובעים כי הוא 'משיח בוודאי'. אלא שאם יש לו סימנים של 'בחזקת משיח', עלינו לסייע בידו לבנות את בית-המקדש.

רק אז, אחרי שכבר נתקיימו כל הסימנים הללו, וכבר נבנה בית-המקדש, ניגש המשיח למלאכת הגאולה בפועל - קיבוץ נידחי ישראל. הוא מחזיר לארץ-ישראל את כל היהודים שנתפזרו בארבע כנפות תבל, ובכלל זה עשרת השבטים שאבדו ואיננו יודעים היכן הם, ואז באה הגאולה האמיתית והשלמה, ועמה נקבע מעמדו של הגואל כ'משיח בוודאי'.

פתגם חסידי: "ארץ-ישראל היא בכחית שבת: כשם שהשבת שומרת על עמ-ישראל, כך ארץ-ישראל שומרת ומגינה על עמ-ישראל" (רבי אהרון מקרלין)

אריק דואג לפירות שלכם

זלמן גרוסמן, אז רב הבקעה וכיום רב העיר אלעד. "הוא מסר שיעורי תורה וחינוך אותנו מאוד", מספר אריק. "בהמשך בנינו בית-כנסת ומקווה. גם חסידי חב"ד היו באים אלינו ומביאים יהדות ושמחה. כל אלה גרמו לנו להתקרב יותר ויותר ליהדות".

הבטחה שקוימה

בוקר אחד, כשהוא עוסק בהחלפת קווי מים להשקיית הבצלים, הודיעו לו שאשתו נפגעה בתאונת-דרכים קשה. "הגעתי לזירה והבחנתי בניידת משטרה, מד"א, מכביאש וקהל סקרנים. בוחן-תנועה הסביר לי שמשאית פגעה ברכבה של אשתי והעיפה אותו עשרה מטרים. היה ברור לי שהגרוע מכול קרה. נסעתי אחוז-טירוף למרכז הרפואי, חושב על אשתי ועל החיים החדשים שנשאה בתוכה. אמרתי לריבונר-של-עולם שאם אשתי תישאר בחיים, אתחיל לחבוש כיפה. כשהגעתי אליה היא חיכה לעברי. הייתה לה שריטה בלבד. הילד נולד בבוא העת בריא ושלם".

מבחן השמיטה

הבטיח וקיים. מחבישת כיפה התחיל לשמור עוד מצוות. המבחן הגדול בא מיד - שנת השמיטה. "עדיין לא ממש הייתי שומר תורה ומצוות, אך החלטתי להשבית את השדות. חבריי הצטרפו אלי. באותה שנה קיבלתי הצעה מפתה מאוד לנטיעת דקלים בבית-שאן. ויתרתי עליה, ובלבד לשמור את קדושת שנת השמיטה", הוא מגלה.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

(יבול שנת השמיטה עצמה פטור ממעשרות).

השנה החולפת זו שמתחילה בט"ו בשבט הן שנות 'מעשר שני' (שנים א-ב לשמיטה), ולכן אין בעניין זה שינוי, אלא שאין להפריש מיבול שנה אחת על שנה אחרת.

ט"ו בשבט קובע גם לגבי עץ שעברו עליו שלוש שנות 'ערלה'. הפירות שחנטו מט"ו בשבט של השנה הרביעית - אינם 'ערלה'.

מנהג ישראל שלא לומר 'תחנון' ביום זה. יש לובשים בגדי חג, ובין הספרדים יש הנהוגים לומר ליקוטים מהתנ"ך ומהזוהר וכו', ברוח הפסוק "כי האדם עץ השדה".

מקורות: רמב"ם הל' מעשר פ"ט ה"ב. שו"ע או"ח סי' קלא ס"ו. מג"א ופר"ח שם. השלמה לשו"ע אדה"ז שם (נדפס בסוף ח"א קעטא) ס"ח. יו"ד סי' רצד ס"ד. סי' שלא סעיפים ז, יט, קכה. ליקוטי מהרי"ח ח"ג קט"ב. ספר 'פרי עץ הדר' (תיקון לט"ו בשבט).

האגרונים **אריק שאול** (57) ממונה על כל המשתלות ברחבי הארץ מטעם הרבנות הראשית. הוא מפקח על שיטת הגידול של שתילי עצי הפרי, כדי לצמצם את שיעור פירות הערלה בשוק. גם הפרשת תרומות ומעשרות במקצת השווקים ובבתי-האריזה בארץ נעשית תחת עינו הפקוחה. אבל בנפשו הוא חקלאי.

אריק נולד בנהריה, במשפחה מסורתית. אביו שימש בתפקידים ביטחוניים, והדבר אילץ את המשפחה לעבור מעיר לעיר. דבר אחד נשאר קבוע - "בכל הזדמנות הייתי אוהב לבקר אצל דודי החקלאי. התחברתי מאוד לעולם הצומח", הוא מספר.

הטנק בער

במלחמת יום-הכיפורים חווה לראשונה את עוצמת האמונה. הוא היה בכוחות שחצו את תעלת סואץ. "לילה אחד חטפנו אש כבדה מהכוחות המצריים", משחזר אריק את הרגע ההוא. "טנק אחר טנק נפגעו. גם הטנק שלי נפגע והחל לבעור. פתאום כל חבריי, שלא היו דתיים, החלו זועקים לקב"ה. באותו רגע ידעתי כי עמוק בפנים כולנו מאמינים".

לאחר שחרורו החל לעבוד עם נוער עברייני באזור הקריות, ובד-בבד החל ללמוד אגרונמיה באוניברסיטת חיפה. לאחר נישואיו היו הוא ורעייתו ממקימי גרעין ורד יריחו בצפון ים-המלח. "היו לנו חממות פרחים. בהמשך גידלתי כרמים, עצי דקל ואת כל סוגי הירקות", הוא אומר. לאחר הקמת היישוב החל לבקר בו הרב שלמה-

לוח-השנה של האילן

שאלה: מה משמעותו ההלכתית של 'ראש-השנה לאילנות'?

תשובה: יש בתורה מצוות הקשורות בפירות האילנות והן משתנות על-פי השנים. לעניין זה מונים את השנה מט"ו בשבט, שבו מסתיימת ומתחילה שנה חדשה.

עד ט"ו בשבט כבר ירדו בדרך-כלל רוב גשמי השנה, ועלה שרף חדש באילנות. לכן כל חנטת פרי שהעץ מוציא מכאן ואילך - שייכת לשנה החדשה.

פירות ארץ-ישראל חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות. מצווה זו כוללת: הפרשת 'תרומה גדולה' (לכהן), 'מעשר ראשון' (ללוי) וממנו 'תרומת מעשר' (לכהן). נוסף על כך יש להפריש עוד מעשר, שיעודו משתנה לפי השנים: בשנים א,ב,ד,ה למחזור שנות השמיטה - 'מעשר שני', ואילו בשנים ג,ו לשמיטה - 'מעשר עני'.

אריק: "עמוק בלב כולנו מאמינים"

כעבור שנים החל לעבוד ב'מרכז החקלאות על-פי תורה'. "החקלאים ראו בי מישהו משלהם, והיה להם קל יותר לקבל את ההנחיות", הוא מסביר. "הקושי העיקרי הוא עניין העורלה. פיתחנו שיטה שנותנת מענה הלכתי לבעיה, ומאפשרת למנות את שנות הגידול במשתלה בתוך שנות גידולו של העץ". ומה הוא אומר כאגרונם על הפירות שנשתבחה בהם ארץ-ישראל? - "התמרים שלנו מעולים, וכך הרימון ושאר הפירות היפים שיש לנו בארץ".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד
שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020